A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2011. szeptember 15.*

A C-347/09. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bezirksgericht Linz (Ausztria) a Bírósághoz 2009. augusztus 31-én érkezett, 2009. április 10-i határozatával terjesztett elő az előtte

Jochen Dickinger

és

Franz Ömer

ellen folytatott büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: J.-C. Bonichot tanácselnök, K. Schiemann (előadó), L. Bay Larsen, A. Prechal és E. Jarašiūnas bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2011. január 27-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– J. Dickinger és F. Ömer képviseletében W. Denkmair és O. Plöckinger Rechtsanwälte,

– az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer és J. Bauer, meghatalmazotti minőségben,

– a belga kormány képviseletében L. Van den Broeck és M. Jacobs, meghatalmazotti minőségben, segítőik: A. Hubert és P. Vlaemminck avocats,

– a görög kormány képviseletében E.-M. Mamouna, M. Tassopoulou és G. Papadaki, meghatalmazotti minőségben,

– a máltai kormány képviseletében A. Buhagiar és J. Borg, meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes és A. Barros, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében E. Traversa és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. március 31-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EK 43. és az EK 49. cikk értelmezésére vonatkozik.

2 A kérelmet a J. Dickinger és F. Ömer – mint az osztrák jog hatálya alá tartozó bet-at-home.com Entertainment GmbH (a továbbiakban: a bet-at-home.com Entertainment) ügyvezetői – ellen a szerencsejátékok szervezésére, pontosabban a kaszinójátékok interneten keresztül történő szervezésére vonatkozó osztrák jogszabályok megsértése miatt indult büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

3 A szerencsejátékokról szóló szövetségi törvénynek (Glücksspielgesetz, BGBl. 620/1989) az alapeljárás idején hatályos változata (a továbbiakban: GSpG) „A szerencsejátékokra vonatkozó monopólium” című 3. §-ában kimondja, hogy a szerencsejátékok szervezésének joga a szövetségi állam részére van fenntartva. A GSpG 14. és 21. §-a ezzel párhuzamosan úgy rendelkezik, hogy a szövetségi pénzügyminiszter

koncessziós jogot adhat lottójátékok szervezésére, illetve kaszinók üzemeltetésére. A sportfogadások, mivel azokat szigorú értelemben véve nem tekintik szerencsejátékoknak, a „Totó" megnevezésű sportfogadási játékfajta kivételével nem tartoznak a GSpG által bevezetett szabályozás hatálya alá.

4 Az GSpG 12a. §-a értelmében az interneten értékesített kaszinójátékok hasonlóak a lottójátékokhoz, és ennek következtében inkább a lottójátékokra, mint a kaszinókra vonatkozó koncessziós rendszer vonatkozik rájuk. Ezen 12a. §, amellyel a GSpG 1997-ben egészült ki (BGBl. I, 69/1997), e tekintetben a következőképpen határozza meg az „elektronikus lottójátékok" fogalmát:

„olyan lottójátékok, amelyek vonatkozásában a szerencsejáték-szerződést elektronikus eszközökkel kötik meg, a nyereségre vagy a veszteségre vonatkozó döntést központilag hozzák meg és teszik közzé, és amelyek eredményeiről az érdekeltek a játékban való részvételüket követően azonnal tudomást szereznek".

5 A GSpG 14. §-ának (2) bekezdése értelmében lottójáték szervezésére irányuló koncesszió csak olyan pályázónak adható, amely teljesíti az alábbi feltételeket:

1. az országban székhellyel rendelkező tőkeegyesítő társaság;

2. nincs meghatározó, szabályozási szempontból a megbízhatóságot veszélyeztető befolyással rendelkező tulajdonosa (tagja);

3. felügyelőbizottsággal és legalább 109 millió euró összegű befizetett törzs-, illetve alaptőkével rendelkezik, amelynek jogszerű eredete megfelelően igazolható;

4. olyan igazgatókat nevez ki, akiket képesítésük szakmailag alkalmassá tesz, a tevékenység megfelelő ellátásához szükséges képességekkel és tapasztalattal rendelkeznek, és akikkel szemben nem áll fenn a kisipari, kereskedelmi és ipari tevékenységek szabályzatának 13. §-ában foglalt kizáró ok;

5. a körülményekre (különösen a tapasztalatokra, az ismeretekre és a saját eszközökre) tekintettel várhatóan eléri a lehető legmagasabb szövetségi állami adóbevételt (koncessziós díj és a fogadások utáni illetékek), továbbá

6. esetében a koncessziójogosult hatékony ellenőrzését nem zavarja azon társaságcsoport esetleges felépítése, amelyhez a vállalkozásban minősített részesedéssel rendelkező tulajdonos(ok) tartoz(ik/-nak).

6 A koncesszióköteles tevékenység gyakorlásának joga a GSpG 14. §-a (3) bekezdésének 1. pontja értelmében legfeljebb tizenöt éves időtartamra engedhető át.

7 Amíg a lottójátékok tekintetében érvényes koncesszió van hatályban, a GSpG 14. §-a (5) bekezdésének első mondata szerint újabb koncesszió nem adható.

8 Ha több, koncessziós engedélyért folyamodó pályázó is megfelel a GSpG 14. §-a (2) bekezdésében foglalt feltételeknek, a szövetségi pénzügyminiszter az ugyanezen cikk (5) bekezdésének második mondata értelmében az említett (2) bekezdés 5. pontjában

szereplő kritérium alapján köteles dönteni, illetve a koncessziós jogot olyan piaci szereplőnek adni, akitől a szövetségi kormány a legtöbb bevételt reméli.

9 A GSpG 15. §-ának (1) bekezdése alapján a koncessziójogosult Ausztrián kívül nem létesíthet fióktelepet. Emellett a koncessziójogosult kizárólag a szövetségi pénzügyminiszter jóváhagyásával szerezhet minősített részesedést más társaságokban. A GSpG 15a. §-a értelmében ilyen felhatalmazás szükséges a koncessziójogosult kereskedelmi tevékenységének kiterjesztéséhez is, és ez az engedély csak akkor adható meg, ha nem kell tartani a koncessziós díjakból és a fogadások utáni illetékekből származó szövetségi állami bevételek csökkenésétől.

10 A GSpG 16. §-a értelmében a koncessziójogosult köteles azon szerencsejáték feltételeit meghatározni, amelynek a szervezésére jogot kapott. E feltételeket, amelyeket a szövetségi pénzügyminiszter hagy jóvá, az Amtsblatt zur Wiener Zeitungban teszik közzé, és azokat tájékoztatás céljából a koncessziójogosult üzlethelyiségeiben és értékesítőhelyein ki kell függeszteni.

11 A koncessziójogosult a GSpG 18. §-ának (1) bekezdése értelmében minden évben tájékoztatja a szövetségi pénzügyminisztert a cég társasági tőkéjében részesedéssel rendelkező személyekről. Ezenfelül a GSpG 19. §-ának (1) bekezdése értelmében a jogosult a szövetségi pénzügyminiszter felügyelete alá tartozik. Ez utóbbi ebből a célból többek között jogosult a koncessziójogosult számviteli, valamint egyéb irataiba betekinteni, helyszíni ellenőrzéseket végezni, illetve az ellenőrzések elvégzésére könyvelőt vagy más szakértőt felkérni. A felügyelettel kapcsolatos költségeket a koncessziójogosult viseli, és az ezzel kapcsolatos számlát a szövetségi pénzügyminiszter évente megküldi a részére.

12 A GSpG 19. §-ának (2) bekezdése ezenkívül úgy rendelkezik, hogy a szövetségi pénzügyminiszter állami ellenőrt („Staatskommissär”-t) nevez ki, aki a hitelezésről szóló törvény (Kreditwesengesetz, BGBl. 63/1979) 26. §-a értelmében jogosult a részvényesek, illetve tagok gyűlésén, valamint a koncessziójogosult felügyelőbizottságának ülésein részt venni. Az állami ellenőr a területi önkormányzat alkalmazottja, ügyvéd vagy könyvvizsgáló lehet, aki a szövetségi pénzügyminiszter felügyelete alá tartozik, és akinek kinevezése bármikor visszavonható. Az állami ellenőr feladata többek között tiltakozni a társaság általa jogellenesnek vélt szervezeti döntéseivel szemben. E tiltakozásnak az a következménye, hogy az a szóban forgó határozatot – az illetékes hatóságok döntéséig – hatályában felfüggeszti.

13 A GSpG 19. §-ának (3) bekezdése értelmében a szövetségi pénzügyminiszter és a szövetségi sportszervezet egyaránt javasolhat egy-egy tagot a koncessziójogosult felügyelőbizottságába.

14 A GSpG 19. §-ának (4) bekezdése értelmében a koncessziójogosult az adott pénzügyi év végét követő hat hónapon belül köteles tájékoztatni a szövetségi pénzügyminisztert az éves mérlegről, a beszámolóról és a csoport összevont (konszolidált) mérlegéről, valamint az említett dokumentumokról tett könyvvizsgálói jelentésről.

15 A GSpG 17. és 20. §-a szabályozza a szerencsejátékokból származó bevételek felhasználását. A 17. § (3) bekezdésének 6. pontja a koncessziós díjat az elektronikus lottójátékok tekintetében a kifizetett nyeremények levonásával kiszámított éves nettó bevétel 24%-ában határozza meg. A 20. § értelmében a lottójátékokból származó bevételek 3%-át, de legalább 40 millió eurót a sporttevékenységek fejlesztésére kell fordítani.

16 A GSpG-nek a kaszinók üzemeltetésére vonatkozó tizenkét koncesszió megadását, a koncessziójogosultak felügyeletét, valamint a kaszinójátékok lebonyolítását szabályozó 21–31. §-ai hasonló rendelkezéseket tartalmaznak.

17 Ausztriában a koncesszióval nem rendelkező személy által haszonszerzés céljából történő szerencsejáték-szervezés esetén büntetőeljárás indítható. Az osztrák büntető törvénykönyv (Strafgesetzbuch, a továbbiakban: StGB) 168. §-ának (1) bekezdése büntetni rendeli azt, „aki saját vagy harmadik személy anyagi haszonszerzése céljából jogilag tiltott vagy olyan játékot szervez, amelynek kedvező vagy kedvezőtlen kimenetele kizárólag vagy túlnyomórészt a véletlen függvénye, vagy aki ilyen játék rendezésére szervezett összejövetelt támogat". A kiszabható büntetés hat hónapig terjedő vagy legfeljebb 360 napi pénzbüntetési tételnek megfelelő szabadságvesztés lehet.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

18 Az Österreichische Lotterien GmbH (a továbbiakban: Österreichische Lotterien) korlátolt felelősséggel működő gazdasági társaság. A szövetségi pénzügyminiszter 1995. március 16-i határozata értelmében a 1994. december 1-jétől 2004. december 31-éig terjedő időtartamra ez a társaság kapta meg Ausztriában a lottójátékok szervezésének kizárólagos jogát. Miután a GSpG-t 1997-ben kiegészítették az „elektronikus lottójátékokat" bevezető 12a. §-sal, az említett társaságnak adott koncessziót kiterjesztették erre a lottójátéktípusra is, és azt az 1997. október 2-i szövetségi pénzügyminiszteri határozattal 2012-ig meghosszabbították. A koncessziós szerződés időtartamát, a törvény által megengedett legfeljebb tizenöt éves időtartamra figyelemmel, 1997. október 1-jétől 2012. szeptember 30-áig terjedően határozták meg.

19 Az Österreichische Lotterien többségi részesedéssel rendelkező tagja a Casinos Austria AG (a továbbiakban: Casinos Austria), egy részvénytársasági formában

működő gazdasági társaság, amely a GSpG-ben említett kaszinókra vonatkozóan tizenkét koncessziós szerződésnek a jogosultja (lásd e tekintetben a C-64/08. sz. Engelmann-ügyben 2010. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2010., I-8219. o.] 13–15. pontját). Az alapeljárás tényállásának idején a Casinos Austria társasági tőkéjét képező részvények egyharmada közvetett formában az állam tulajdonában volt, a többi részvény pedig magánbefektetők kezében volt.

20 J. Dickinger és F. Ömer osztrák állampolgárok az alapítói a bet-at-home.com elnevezésű online játéküzemeltető multinacionális cégcsoportnak. E csoport anyavállalata a düsseldorfi (Németország) székhelyű bet-at-home.com AG, német jog szerinti társaság.

21 A bet-at-home.com Entertainment, osztrák jog szerinti társaság, amelynek székhelye Linzben (Ausztria) található, és az „automatikus adatfeldolgozás és információtechnológiával végzett szolgáltatások" területén tevékenykedik, a bet-at-home.com AG leányvállalatai közé tartozik. J. Dickinger és F. Ömer a bet-at-home.com Entertainment ügyvezetői. E társaság az osztrák jog szerint kiadott érvényes sportfogadási engedéllyel rendelkezik.

22 A bet-at-home.com Entertainment mint leányvállalat a tulajdonosa a máltai jog szerinti bet-at-home.com Holding Ltd-nek, amelynek három leányvállalata van, nevezetesen a máltai jog szerinti bet-at-home.com Internet Ltd, bet-at-home.com Entertainment Ltd, valamint bet-at-home.com Internationale Ltd (a továbbiakban így együtt: máltai leányvállalatok).

23 A máltai leányvállalatok közül kettő szerencsejátékokat és sportfogadásokat kínál interneten keresztül, a www.bet-at-home.com oldalon. Erre vonatkozóan rendelkeznek egy online szerencsejátékokra kiadott érvényes máltai engedéllyel („Class One Remote Gaming License") és egy online sportfogadásra kiadott érvényes máltai engedéllyel („Class Two Remote Gaming License"). A weboldal elérhető spanyol, német,

görög, angol, olasz, magyar, holland, lengyel, szlovén, orosz és török nyelven, máltai nyelven azonban nem. Ezen oldalon többek között olyan kaszinójátékokat kínálnak, mint a póker, a black-jack, a bakkara, a rulett és a virtuális játékautomaták. Valamennyi játékot korlátlan nagyságú tét mellett lehet játszani.

24 A www.bet-at-home.com weboldalt kizárólag a máltai leányvállalatok üzemeltetik, akiknek a feladata a játékok szervezése, és akik egyúttal a játékoldal üzemeltetéséhez szükséges szoftverfelhasználási engedélyek tulajdonosai is.

25 A máltai leányvállalatok, legalábbis 2007 decemberéig, egy Linzben üzembe helyezett szervert használtak, amelyet a bet-at-home.com Entertainment bocsátott a rendelkezésükre, és ez utóbbi biztosította a weboldal és a játékokhoz szükséges szoftver karbantartását, valamint a felhasználók részére az ügyfélszolgálatot.

26 J. Dickinger és F. Ömer – mint a bet-at-home.com Entertainment ügyvezetői – ellen az osztrák büntetőtörvénykönyv 168. §-a (1) bekezdésének megsértése miatt büntetőeljárás indult. A vádindítvány szövege a következő volt:

„J. Dickinger és F. Ömer mint a [bet-at-home.com Entertainment]-en belül […] felelős személyek a 2006. január 1-jétől a mai napig, a[z StGB] 168. §-ának (1) bekezdését megsértve, a [bet-at-home.com Entertainment] javára az interneten keresztül olyan szerencsejátékokat szerveztek, amelyekben a nyerés vagy a vesztés kizárólag vagy elsősorban a véletlentől függ, illetve amelyek kifejezetten tiltottak, többek között különféle pókerjátékokat (»Texas Hold'em«, »Seven Card Stud«, stb.), black-jacket, bakkarát, asztali játékokat, mint például a rulett, valamint virtuális »félkezű rablót«, korlátlan nagyságú tétösszegekkel, saját [a bet-at-home.com Entertainment részére], illetve mások részére történő haszonszerzési célból".

27 J. Dickinger és F. Ömer – az EK 43. cikk és az EK 49. cikk alapján – a szerencsejátékokra vonatkozó nemzeti szabályozás jogellenességére hivatkoztak.

28 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak afelől, hogy az StGB rendelkezései, az alapeljárás tárgyát képező szerencsejátékokra alkalmazandó osztrák szabályokkal összefüggésben értelmezve, összeegyeztethetők az uniós joggal, különösen arra való tekintettel, hogy ő a szerencsejátékokban való részvételre a Casinos Austria által tett felhívást „offenzív hirdetési tevékenységnek" minősíti.

29 E körülmények alapján a Bezirksgericht Linz úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) a) Úgy kell-e értelmezni az EK 43. és az EK 49. cikket, hogy e cikkekkel alapvetően ellentétes az olyan tagállami szabályozás, mint a GSpG 14f. és 21. §-ával összefüggésben értelmezett 3. §-a, mely szerint:

– sorsolásos szerencsejátékra vonatkozó (pl. lottójátékok, elektronikus lottójátékok stb.) koncesszió kizárólag egyetlen pályázó részére adható, legfeljebb 15 éves időtartamra, mely pályázónak többek között olyan belföldi székhelyű tőkeegyesítő társaságnak kell lennie, amely nem létesíthet fióktelepet Ausztrián kívül, továbbá legalább 109 000 000 euró összegű befizetett törzs-, illetve alaptőkével kell rendelkeznie, és a körülményekre tekintettel elvárható tőle, hogy a lehető legmagasabb szövetségi állami adóbevétel elérésére törekedjen;

– kaszinókra vonatkozó koncesszió legfeljebb tizenkét pályázó részére adható, legfeljebb 15 éves időtartamra, mely pályázóknak többek között belföldi részvénytársaságoknak kell lenniük, amelyek nem létesíthetnek fióktelepet Ausztrián kívül, továbbá 22 000 000 euró összegű befizetett törzs- vagy alaptőkével kell rendelkezniük, és a körülményekre tekintettel elvárható tőlük, hogy a lehető legmagasabb önkormányzati adóbevétel elérésére törekedjenek?

E kérdések különösen annak tükrében merülnek fel, hogy a [Casinos Austria] a jogosultja mind a tizenkét kaszinókoncessziónak, melyeket 1991. december 18-án, a maximális 15 éves időtartamra szerzett meg, és amelyeket időközben nyilvános ajánlati felhívás vagy közzététel nélkül meghosszabbítottak.

b) Ha igen, igazolható-e abban az esetben is az ilyen, a fogadási tevékenységet korlátozó szabályozás az általános közérdekre hivatkozással, ha a koncessziójogosultak a javukra fennálló kvázi monopolisztikus helyzetben, erőteljes hirdetési ráfordítások segítségével terjeszkedő politikát folytatnak a szerencsejátékok területén?

c) Ha igen, az ilyen szabályozás arányosságának vizsgálata során, melynek célja, hogy megelőzzék a bűncselekmények elkövetését az ezen ágazatban működő piaci szereplők ellenőrzés alá vonásával, és így a szerencsejátékkal összefüggő tevékenységek ellenőrzött mederbe terelésével, a kérdést előterjesztő bíróság köteles-e figyelembe venni azt, hogy ez a szabályozás érinti a határon átnyúló szolgáltatásokat nyújtókat is, akikre egyébként is kiterjednek a letelepedési helyük szerinti tagállamban az őket megillető koncesszióval összefüggő szigorú kötelezettségek és ellenőrzés?

2) Úgy kell-e értelmezni az EK-Szerződésben foglalt alapszabadságokat, különösen az EK 49. cikk szerinti szolgáltatásnyújtás szabadságát, hogy a büntetőjogi szabályozás tekintetében a főszabály szerint továbbra is fennálló tagállami hatáskör ellenére valamely tagállami büntetőjogi rendelkezés esetében vizsgálni kell a közösségi joggal való összhangot is akkor, ha az alkalmas arra, hogy valamely alapszabadság gyakorlását megakadályozza vagy korlátozza?

3) a) Úgy kell-e értelmezni az EK 10. cikkel összefüggésben az EK 49. cikket, hogy a szolgáltató letelepedési helye szerinti államban lefolytatott ellenőrzéseket és az ott nyújtott biztosítékokat a kölcsönös bizalom elve értelmében a szolgáltatás nyújtásának helye szerinti államban figyelembe kell venni?

b) Ha igen, úgy kell-e értelmezni az EK 49. cikket, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának a közérdekre tekintettel történő korlátozásakor meg kell vizsgálni, hogy ezt a közérdeket azok a jogi előírások, ellenőrzések és felülvizsgálatok, melyeknek a szolgáltatást nyújtó a letelepedése helye szerinti államban a hatálya alá tartozik, nem vették-e már kellőképpen figyelembe?

c) Ha igen, figyelembe kell-e venni a szerencsejátékkal kapcsolatos szolgáltatások belföldön kiadott engedély nélküli, határokon átnyúló nyújtását büntetéssel fenyegető tagállami rendelkezés arányosságának vizsgálatakor azt, hogy a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam által az alapszabadságot korlátozó rendelkezés igazolására felhozott szabályozáspolitikai érdekeket a letelepedés helye szerinti államban szigorú engedélyezési és ellenőrzési eljárás útján már kellőképpen figyelembe vették?

d) Ha igen, figyelembe kell-e vennie a kérdést előterjesztő bíróságnak az ilyen korlátozás arányosságának vizsgálata során, hogy a szolgáltatást nyújtó letelepedési helye szerinti állam vonatkozó előírásai a szolgáltatásnyújtás helye szerinti állam által végzett ellenőrzés mértékét felülmúlják?

e) A szerencsejáték szabályozáspolitikai okok – mint például a játékosok védelme és a bűncselekmények elleni küzdelem – miatt történő, büntetőjogi következményekkel járó tilalma esetén megkívánja-e az arányosság elve ezenfelül azt is, hogy a kérdést előterjesztő bíróság tegyen különbséget egyrészt az olyan szolgáltatók között, akik engedély nélkül kínálnak szerencsejátékot, másrészt azon szolgáltatók között, akik az […] Unió más tagállamában telepedtek le, és koncesszió alapján, a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó alapjoguk gyakorlásával végzik tevékenységüket?

f) Figyelembe kell-e végül venni az olyan tagállami rendelkezés arányosságának vizsgálatánál, amely a szerencsejátékkal kapcsolatos szolgáltatások belföldi koncesszió vagy engedély hiányában történő, határon átnyúló nyújtását büntetőjogi jogkövetkezmény terhe mellett megtiltja, hogy a más tagállamban szabályszerűen engedélyezett szerencsejáték-szervező objektív és közvetetten hátrányosan megkülönböztető piacralépési korlátok miatt nem tudott belföldi engedélyt szerezni, illetve azt, hogy a letelepedés helye szerinti államban az engedélyezési és ellenőrzési eljárás a belföldi védelem szintjével legalábbis összehasonlítható védelmi szintet biztosít?

4) a) Úgy kell-e értelmezni az EK 49. cikket, hogy a szolgáltatásnyújtás időleges jellege kizárja a szolgáltatást nyújtó számára annak lehetőségét, hogy a fogadó tagállamban bizonyos infrastruktúrát (például szervert) létesítsen anélkül, hogy az adott tagállamban letelepedettnek kellene tekinteni?

b) Úgy kell-e továbbá értelmezni az EK 49. cikket, hogy annak tilalma, hogy a belföldi háttérszolgáltatást nyújtók megkönnyítsék a szolgáltatásnyújtást az olyan szolgáltató számára, akinek letelepedési helye más tagállamban van, akkor is a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását jelenti ez utóbbi szolgáltató számára, ha a belföldi háttérszolgáltatást nyújtók letelepedési helye ugyanabban a tagállamban van, ahol a szolgáltatást igénybe vevők egy része honos?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második kérdésről

30 Második kérdésével, amelyet elsőként kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra szeretne választ kapni, hogy a szerencsejátékokra vonatkozó monopóliumot megsértő személyekkel szemben büntetőjogi szankciókat megállapító olyan tagállami szabályozásnak, mint az alapeljárás tárgyát képező, összhangban kell-e lennie a Szerződés, különösen az EK 49. cikk által garantált alapvető szabadságokkal.

31 Miként arra a főtanácsnok indítványának 45–50. pontjában rámutatott, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog korlátokat szab a tagállamokat a büntetőjog terén megillető hatáskörnek, ugyanis az ilyen szabályozás nem korlátozhatja többek között az uniós jog által biztosított alapvető szabadságokat (lásd ebben az értelemben a 186/87. sz. Cowan-ügyben 1989. február 2-án hozott ítélet [EBHT 1989., 195. o.] 19. pontját és a C-348/96. sz. Calfa-ügyben 1999. január 19-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-11. o.] 17. pontját).

32 Következésképpen a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy ellentétes az uniós joggal, különösen az EK 49. cikkel, ha büntetni rendelik az olyan szerencsejátékok szervezésére vonatkozó monopólium megsértését, mint amilyen az interneten keresztül értékesített kaszinójátékok szervezésére vonatkozó, az alapeljárás tárgyát képező nemzeti szabályozással bevezetett monopólium is, amennyiben e szabályozás nincs összhangban az uniós jog rendelkezéseivel.

A negyedik kérdésről

33 Negyedik kérdésével, amelyet másodikként célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság annak meghatározását kéri, hogy mely alapvető szabadságok alkalmazandók az alapügyben a nemzeti jogszabályok által a máltai leányvállalatok tekintetében előírt korlátozásokra. A kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az EK 49. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azt a más tagállamban letelepedett piaci szereplő által a fogadó tagállam területén nyújtott szerencsejáték-szolgáltatásokra is alkalmazni kell, annak ellenére, hogy e piaci szereplő:

– a fogadó tagállamban bizonyos informatikai háttérrel kapcsolatos infrastruktúrát (például szervert) alakított ki, ami a letelepedési szabadságra vonatkozó rendelkezések alkalmazását vonhatná maga után, és

– a fogadó tagállam valamely szolgáltatójának segítségét veszi igénybe ahhoz, hogy a szolgáltatásait az ugyanezen tagállambeli fogyasztók részére nyújtani tudja, aminek az lehet a következménye, hogy az EK 49. cikk nem alkalmazható.

34 Miként arra a főtanácsnok indítványának 57–62. pontjában rámutatott, önmagában az a tény, hogy az interneten nyújtott szerencsejátékok szervezője a fogadó tagállamban

letelepedett harmadik cég által biztosított hírközlési eszközöket vesz igénybe, nem alkalmas annak bizonyítására, hogy e szolgáltatásnyújtó az említett államban képviselethez hasonlítható állandó létesítménnyel rendelkezik, aminek az lenne a következménye, hogy a Szerződés letelepedési szabadságra vonatkozó rendelkezéseit kellene alkalmazni.

35 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából ugyanis az következik, hogy ahhoz, hogy a valamely tagállamban letelepedett piaci szereplő által a fogadó tagállamban letelepedett piaci szereplőkkel vagy közvetítőkkel létesített kereskedelmi kapcsolat a Szerződés értelmében vett letelepedésnek legyen minősíthető, az szükséges, hogy annak alapján e piaci szereplő állandó és folyamatos jelleggel részt vehessen e fogadó tagállam gazdasági életében, és így az ügyfelek e fogadó tagállamban állandó jelenlét mellett kínált szolgáltatásokat vehessenek igénybe, ami adott esetben független, de e piaci szereplő nevében állandó jelleggel eljárni megbízott személy által irányított olyan egyszerű iroda útján is megvalósítható, amely képviselethez hasonlóan jár el (lásd ebben az értelemben a C-316/07., C-358/07–C-360/07., C-409/07. és C-410/07. sz., Stoß és társai egyesített ügyekben 2010. szeptember 8-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-8069. o.] 59. és 60. pontját).

36 Márpedig nem vitás, hogy a bet-at-home.com Entertainment, amely egyáltalán nem rendelkezik megbízással a máltai leányvállalatok állandó jellegű képviseletére a szerencsejátékok piacán Ausztriában, nem jár el közvetítőként e leányvállalatok és az azok ügyfelei közötti jogviszonyban. A www.bet-at-home.com internetes oldal üzemeltetését kizárólag azok a máltai leányvállalatok biztosítják, amelyek egyúttal e játékokat szervezik, és amelyekkel az ügyfelek a vonatkozó szerződéseket megkötik. E körülményekre tekintettel az bet-at-home.com Entertainment által nyújtott informatikai háttérszolgáltatásokkal akár egy másik tagállamban letelepedett piaci szereplőt is meg lehetne bízni anélkül, hogy erről az osztrák fogyasztók értesülnének.

37 Egyébként a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy a valamely tagállamban letelepedett olyan szerencsejáték-szervezőre is az EK 49. cikket kell alkalmazni,

aki valamely más tagállamban kínálja a szolgáltatásait, még akkor is, ha e célból ugyanabban a tagállamban letelepedett közvetítőket vesz igénybe, ahol az említett szolgáltatások igénybevevői találhatók (a C-243/01. sz., Gambelli és társai ügyben 2003. november 6-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-13031. o.] 58. pontja). *A fortiori* ugyanezt a cikket kell alkalmazni olyankor, amikor a szerencsejáték-szervező nem közvetítőket, hanem egyszerűen informatikai háttérszolgáltatást nyújtó szolgáltatót vesz igénybe a fogadó tagállamban.

38 Következésképpen a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azt a valamely más tagállamban letelepedett piaci szereplő által a fogadó tagállam területén értékesített szerencsejáték-szolgáltatásokra is alkalmazni kell, annak ellenére, hogy e piaci szereplő:

– a fogadó tagállamban informatikai hátteret képező infrastruktúrát (például szervert) alakított ki, és

– a fogadó tagállamban letelepedett szolgáltató informatikai háttérszolgáltatásait veszi igénybe ahhoz, hogy a szolgáltatásait az ugyanezen tagállambeli fogyasztók részére nyújtani tudja.

Az első és a harmadik kérdésről

39 Az első és a harmadik kérdés, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, arra vonatkozik, hogy az EK 49. cikk milyen feltételek esetén teszi lehetővé az interneten keresztül kínált kaszinójátékok szervezése tekintetében az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló monopólium egyetlen piaci szereplő javára történő bevezetését.

40 Ahhoz, hogy e kérdésekre hasznos választ lehessen adni, elsőként fel kell idézni azt, hogy melyek azok a feltételek, amelyek esetén az EK 49. cikk megengedi a szerencsejátékok területén az alapeljárás tárgyát képezőhöz hasonló monopólium bevezetését. Másodszor meg kell vizsgálni, hogy a szerencsejátékok terén monopolhelyzetben lévő szereplő által folytatott terjeszkedési politika mennyire áll összhangban a monopolrendszer által megvalósítani kívánt célokkal. Harmadszor iránymutatást kell nyújtani a kérdést előterjesztő bíróság számára a nemzeti jogszabályok által a monopólium jogosultjával szemben annak társasági jogi formáját, társasági tőkéjének összegét, székhelyét és a más tagállamokban működő fióktelepek létrehozásának lehetőségét illetően előírt speciális korlátozásoknak az EK 49. cikkel való összeegyeztethetőségével kapcsolatban. Végül a szerencsejátékokkal kapcsolatos tevékenységet szabályozni óhajtó tagállam által a Bíróság ítélkezési gyakorlata által elismert cél vagy célok megvalósítása érdekében előírt korlátozó intézkedések arányosságának vizsgálata érdekében meg kell vizsgálni a szerencsejáték-szervezők más tagállamokban történő ellenőrzésének jelentőségét és az azokhoz kapcsolódó garanciákat.

41 Kétségtelen, hogy az olyan tagállami szabályozás, mint az alapügy tárgyát képező, amely a szerencsejátékok szervezése és kínálása vonatkozásában egyetlen gazdasági szereplő javára kizárólagos rendszert ír elő, és amely minden más gazdasági szereplő számára, ideértve a más tagállamokban letelepedett gazdasági szereplőket is, megtiltja, hogy az interneten az első tagállam területén az e rendszer hatálya alá tartozó szolgáltatásokat kínáljon, az EK 49. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül (lásd ebben az értelemben a C-203/08. sz. Sporting Exchange ügyben 2010. június 3-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-4695. o.] 22. és 24. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

42 Ugyanakkor a szolgáltatásnyújtási szabadság efféle korlátozása megengedhető az EK 45. és az EK 46. cikkben kifejezetten szabályozott, e téren az EK 55. cikk alapján alkalmazandó eltérések címén, illetve azt a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében nyomós közérdek indokolhatja (a C-42/07. sz., Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben 2009. szeptember 8-án hozott ítélet [EBHT 2009.,

I-7633. o.] 55. és 56. pontja, valamint a C-212/08. sz. Zeturf-ügyben 2011. június 30-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-5633. o.] 37. pontja).

43 Az alapügy összefüggései alapján hangsúlyozni kell, hogy ha valamely tagállamban monopolrendszert léptettek életbe a szerencsejátékok területén, és az említett rendszer nem egyeztethető össze az EK 49. cikkel, akkor e rendszer valamely gazdasági szereplő általi megsértése esetén nem lehet büntetőjogi szankciókat alkalmazni (a C-338/04., C-359/04., és C-360/04. sz., Placanica és társai egyesített ügyekben 2007. március 6-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-1891. o.] 63. és 69. pontja).

A monopólium szerencsejátékok területén való bevezetésének feltételeiről

44 Az elfogadható igazolások tekintetében a Bíróság megállapította, hogy a szerencsejátékok és a fogadások területén elfogadott nemzeti jogszabályok által követett célok összességükben a legtöbb esetben az érintett szolgáltatások címzettjeinek, és általánosabb értelemben a fogyasztók védelméhez kapcsolódnak, valamint a társadalmi rend védelméhez. A Bíróság hangsúlyozta azt is, hogy az ilyen célok azon nyomós közérdekek közé tartoznak, amelyek igazolhatják a szolgáltatásnyújtás szabadságának a korlátozását (a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 74. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

45 A Bíróság egyébként több alkalommal is hangsúlyozta, hogy az erkölcsi, vallási vagy kulturális rend sajátosságai, valamint a szerencsejátékoknak és fogadásoknak a társadalomra és az egyénre nézve erkölcsi és anyagi szempontból egyaránt káros következményei alkalmasak lehetnek annak igazolására, hogy a nemzeti hatóságok mérlegelési jogkörrel rendelkezzenek a fogyasztók, illetve a szociális rend védelmével kapcsolatos követelmények saját értékrendjük szerint történő megállapítása terén (a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 76. pontja, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

46 Pusztán az a tény, hogy valamely tagállam egy másik tagállamétól eltérő védelmi rendszert választott, nem befolyásolhatja az e területen hozott rendelkezések szükségességének és arányosságának megítélését. Az ilyen rendelkezéseket kizárólag az érintett tagállam illetékes hatóságai által kitűzött célok és az általuk biztosítani kívánt védelmi szint figyelembevételével kell értékelni (a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 58. pontja).

47 A tagállamok tehát szabadon állapíthatják meg a szerencsejátékokkal kapcsolatos politikájuk célkitűzéseit, és adott esetben szabadon határozhatják meg a kívánt védelem pontos szintjét (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 59. pontját).

48 Az a tagállam, amely különösen magas szintű védelmet kíván biztosítani, következésképpen – amint a Bíróság az ítélkezési gyakorlatában elismerte – megalapozottan vélheti úgy, hogy csak a hatóságok szigorú ellenőrzése alatt álló, egyetlen szervezetnek biztosított kizárólagos jogok teszik lehetővé számukra a szerencsejátékok ágazatához kapcsolódó veszélyek ellenőrzés alatt tartását, valamint a játékhoz kapcsolódó túlzott kiadások ösztönzésének a megelőzésére és a játékfüggőség elleni küzdelemre irányuló célok kellőképpen hatékony követését (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 81. és 83. pontját, valamint a fent hivatkozott Zeturf-ügyben hozott ítélet 41. pontját).

49 A tagállami hatóságoknak ugyanis jogukban áll úgy vélni, hogy az, hogy a monopóliummal felruházott intézmény ellenőrző szerveiként olyan kiegészítő eszközökkel rendelkeznek, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy a jogszabályok által előírt szabályozói és felügyeleti mechanizmusokon kívül befolyásolják az említett intézmények irányítását, biztosítja számukra, hogy a szerencsejátékok kínálatát fokozottabban ellenőrzés alatt tartsák, és a politikáik végrehajtásának hatékonyságát jobb garanciák biztosítsák, mint abban az esetben, ha e tevékenységeket a gazdasági magánszereplők versenyhelyzetben folytatnák, még akkor is, ha e piaci szereplőkre engedélyezési rendszer, valamint ellenőrzéseket és szankciókat előíró szabályozás vonatkozik (a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 82. pontja).

50 Továbbra is fennáll azonban, hogy a tagállamok által előírt korlátozásoknak az arányosságuk tekintetében meg kell felelniük a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következő feltételeknek, amelyet a nemzeti bíróságoknak kell megvizsgálnia (a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 59. és 60. pontja, valamint a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 77. és 78. pontja).

51 Hangsúlyozni kell, hogy annak a kérdésnek a vizsgálata, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján a Bíróság elé terjesztett ügyben a nemzeti szabályozás valójában milyen célokat kíván megvalósítani, a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik.

52 Az osztrák kormány szerint az alapügy tárgyát képező szabályozás egyrészről – különösen a szerencsejátékokban részt vevő fogyasztók csalásokkal és más bűncselekményekkel szembeni védelme révén – a bűnözés elleni küzdelem, másrészről – a játékosok védelmét szolgáló megfelelő intézkedések életbeléptetése, többek között a személyenként megtehető tétek összegének kötelező meghatározása révén – a játékokkal összefüggő túlzott kiadásokra való ösztönzés megelőzésének célját kívánja megvalósítani, és így általános értelemben véve hozzájárul a társadalmi rend védelméhez.

53 J. Dickinger és F. Ömer, valamint a máltai kormány viszont arra hivatkoznak, hogy a GSpG szó szerinti szövegéből az derül ki, hogy annak fő célja a szerencsejátékokból származó bevételek növelése. Különösen hangsúlyozzák, hogy a GSpG 14. §-ának (5) bekezdése értelmében a koncessziós szerződést szisztematikusan annak a piaci szereplőnek ítélik oda, akitől a szövetségi kormány a legtöbb bevételt reméli. Ezenfelül a koncessziójogosult kereskedelmi tevékenységének területi vagy tárgyi hatályú kiterjesztéséhez a szövetségi pénzügyminiszter engedélye szükséges, amely csak akkor adható meg, ha nem kell tartani a szövetségi kormány bevételeinek csökkenésétől.

54 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapjogvita tényállásának időpontjában a nemzeti hatóságok a hivatkozott célokra való tekintettel valóban különösen magas szintű védelmet kívántak-e biztosítani, és hogy az ezen, elérni kívánt védelmi szintre tekintettel a monopólium bevezetését ténylegesen szükségesnek lehet-e tekinteni (a fent hivatkozott Zeturf-ügyben hozott ítélet 47. pontja). Ebben az összefüggésben a szolgáltatásnyújtás szabadsága akadályozásának igazolására alkalmas célra hivatkozni szándékozó tagállam feladata az e kérdést elbíráló bíróság számára minden olyan információt rendelkezésre bocsátani, amelyek alapján e bíróság megbizonyosodhat arról, hogy az említett intézkedés valóban megfelel az arányosság elvéből eredő követelményeknek (a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 71. pontja).

55 E tekintetben az államkincstár bevételeinek maximalizálása mint egyedüli cél nem teszi lehetővé a szolgáltatásnyújtási szabadság ilyen jellegű korlátozását.

56 Ezzel összefüggésben emlékeztetni kell különösen arra, hogy a nemzeti szabályozás csak akkor alkalmas az említett cél megvalósítására, ha azt valóban koherens és szisztematikus módon kívánja elérni. Következésképpen a nemzeti bíróságok feladata, hogy különösen az érintett korlátozó szabályozás alkalmazásának konkrét részletszabályaira tekintettel biztosítsák azt, hogy e szabályozás valóban megfelel a szerencsejátékban való részvétel lehetőségeinek a csökkentésére és az e területen folytatott tevékenységek koherens és szisztematikus módon történő korlátozására irányuló törekvésnek (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 88., 97. és 98. pontját).

57 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróságnak kell majd megvizsgálnia azt – többek között az osztrák szerencsejáték-piac fejlődésére figyelemmel –, hogy az az állami felügyelet, amelynek hatálya alá a monopólium jogosultjának tevékenysége tartozik, alkalmas-e annak garantálására, hogy a jogosult ténylegesen, koherens és szisztematikus módon követni tudja e célokat a mennyiségében és minőségében azoknak

megfelelően kialakított kínálat útján (lásd ebben az értelemben a C-258/08. sz., Ladbrokes Betting & Gaming és Ladbrokes International ügyben 2010. június 3-án hozott ítélet [EBHT 2010., I-4757. o.] 37. pontját, valamint a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 83. pontját).

58 Másrészről határozottan jelentőséggel bír a monopólium jogosultja által folytatott üzletpolitika is annak megítélésében, hogy az említett célokat miként valósítják meg.

A szerencsejátékok területén monopóliummal felruházott szereplő által folytatott terjeszkedő üzletpolitikáról

59 A kérdést előterjesztő bíróság kétségeit fejezi ki azt illetően, hogy az alapeljárás tárgyát képező nemzeti szabályozás által létrehozott monopólium alkalmasnak tekinthető-e a játékhoz kötődő túlzott kiadásokra való ösztönzés megelőzését és a játékfüggőség elleni küzdelmet szolgáló cél megvalósítására a monopólium jogosultja által az intenzív reklámtevékenység útján folytatott, terjeszkedő üzletpolitika miatt.

60 J. Dickinger és F. Ömer, akárcsak a máltai kormány e tekintetben arra hivatkoznak, hogy az osztrák rendszer eddig lehetővé tette a szerencsejáték-kínálat folyamatos bővülését, valamint az újabb és újabb címzetteket, mindenekelőtt a fiatalokat célba vevő reklámokkal kapcsolatos költségek folyamatos emelkedését, különösen az Österreichische Lotterien által indított www.win2day.at internetes játékfelületen, amelynek bevételei messze meghaladták a hagyományos kaszinók összbevételét.

61 E tekintetben megjegyzendő, hogy a szerencsejátékok terén kizárólagos jogokat kapott üzleti szereplő üzleti tevékenységében tapasztalható növekedés, valamint az e tevékenységből származó bevételek jelentős növekedése különös figyelmet igényel az ügy tárgyát képező szabályozás koherens és szisztematikus mivoltának, valamint annak a Bíróság ítélkezési gyakorlata által elismert célok elérésére való alkalmasságának vizsgálatakor. Ezen ítélkezési gyakorlatból ugyanis az következik, hogy a közhasznú tevékenységek szerencsejátékokból származó bevételekből történő finanszírozása nem képezheti az e területen alkalmazott korlátozó politika valódi célját, az csupán annak egyik jótékony járulékos következményének tekinthető (lásd többek között a C-275/92. sz. Schindler-ügyben 1994. március 24-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-1039. o.] 57. és 60. pontját; a C-124/97. sz., Läärä és társai ügyben 1999. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-6067. o.] 32. és 37. pontját; a C-67/98. sz. Zenatti-ügyben 1999. október 21-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-7289. o.] 35. és 36. pontját, valamint a fent hivatkozott Gambelli és társai ügyben hozott ítélet 61. és 62. pontját).

62 Következésképpen, amennyiben valamely tagállam hatóságai az államkincstár gyarapítása céljából ösztönzik és támogatják a fogyasztók szerencsejátékokban való részvételét, a tagállam nem hivatkozhat megalapozottan a játékban való részvétel lehetőségeinek csökkentése szükségességével kapcsolatos közrendi okokra (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Gambelli és társai ügyben hozott ítélet 69. pontját).

63 A Bíróság mindazonáltal úgy ítélte meg, hogy a szerencsejáték-tevékenységekre vonatkozó, ellenőrzött terjeszkedési politika megvalósítása összhangban lehet azzal a célkitűzéssel, hogy e tevékenységeket ellenőrzött mederbe tereljék oly módon, hogy az illegális titkos szerencsejátékot és fogadásokat űzőket az engedélyezett és szabályozott tevékenységek felé terelik. Egy ilyen politika ugyanis összhangban állhat a szerencsejátékok bűncselekmények vagy csalás céljából történő üzemeltetésének a megakadályozására irányuló céllal, valamint a játékhoz kapcsolódó túlzott kiadások ösztönzése megelőzésére vagy a játékfüggőség elleni küzdelemre irányuló céllal, mivel a fogyasztóknak az állami monopólium jogosultja által nyújtott kínálat felé orientálásával a kínálat feltehetőleg védelmet biztosít a bűncselekményekkel szemben, valamint a fogyasztók túlzott kiadások és játékfüggőség elleni eredményesebb védelmét szem előtt tartva került kialakításra (a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 101. és 102. pontja).

64 Az ellenőrzött tevékenységek felé terelésre irányuló e cél elérése érdekében az engedéllyel rendelkező piaci szereplőknek a nem szabályozott tevékenységekkel szemben megbízható, ugyanakkor vonzó alternatívát kell adniuk, amely magában foglalhatja a szerencsejátékok széles skálájára vonatkozó kínálatot, a meghatározott terjedelmű reklámot, valamint az új terjesztési technikák alkalmazását (lásd a fent hivatkozott Placanica és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 55. pontját, valamint a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 101. pontját).

65 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az előtte folyamatban lévő ügy körülményeire tekintettel megvizsgálja, hogy a monopólium jogosultjának üzletpolitikája – a reklámtevékenység mértékére, valamint új játékoknak az általa történő bevezetésére tekintettel – úgy tekinthető-e, mint amely a szerencsejáték-ágazatban alkalmazott ezen ellenőrzött terjeszkedési politika megvalósításának keretébe illeszkedik, amely valójában a játékkedv ellenőrzött tevékenységek felé terelését szolgálja (a fent hivatkozott Ladbrokes Betting & Gaming és Ladbrokes International ügyben hozott ítélet 37. pontja, valamint a fent hivatkozott Zeturf-ügyben hozott ítélet 69. pontja).

66 E vizsgálat keretében az is a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy ellenőrizze, hogy egyfelől a szerencsejátékokhoz kapcsolódó bűncselekmények és csalások, másfelől a játékfüggőség problémát okozhatott-e Ausztriában az alapügy tényállásának időpontjában, és hogy az engedélyezett és szabályozott tevékenységek terjesztése orvosolhatta-e ezt a problémát (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Ladbrokes Betting & Gaming és Ladbrokes International ügyben hozott ítélet 29. pontját).

67 Mivel a fogyasztóknak a játékfüggőséggel szembeni védelme főszabály szerint nehezen összeegyeztethető a szerencsejátékok terjesztésére irányuló politikával, amely többek között új játékok kínálásával és azok reklámozásával jellemezhető, az ilyen politika csak akkor tekinthető koherensnek, ha az illegális tevékenységek jelentős mértékben vannak jelen, és az elfogadott intézkedések a fogyasztók játékkedvének szabályozott tevékenységek felé terelését szolgálják (a fent hivatkozott Ladbrokes Betting & Gaming és Ladbrokes International ügyben hozott ítélet 30. pontja).

68 Mindenestre az állami monopólium jogosultja által esetlegesen alkalmazott reklámnak mértéktartónak kell lennie, és szigorúan a fogyasztóknak az ellenőrzött játékok rendszere felé orientálásához szükséges mértékre kell korlátozódnia. Az ilyen reklám ezzel szemben nem irányulhat a fogyasztók játékra való természetes hajlamának a szerencsejátékban való aktív részvételre biztatás útján történő erősítésére, különösen ideértve a játék banalizálását, vagy kedvező kép kialakítását azzal kapcsolatban, hogy a befolyó bevételeket közérdekű tevékenységekre fordítják, továbbá a játék vonzerejének jelentős nyeremények lehetőségét felvillantó figyelemfelkeltő reklámüzenetek útján történő növelését (a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 103. pontja).

69 Különösen fontos különbséget tenni a monopólium jogosultjának a kizárólag a termékek potenciális vásárlóinak tájékoztatását szolgáló és a játékosok szerencsejátékokban való rendszeres részvételének ellenőrzött mederbe terelését szolgáló, valamint az ilyen játékokban való aktív részvételre felhívó és azokra ösztönző stratégiája között. Így tehát különbséget kell tenni a csupán a már meglévő piacnak a monopóliumot élvező szervezet javát szolgáló megtartását vagy megőrzését szolgáló korlátozott üzletpolitika és a szerencsejátékokkal kapcsolatos tevékenység globális piacának bővítése célját szolgáló terjeszkedő üzletpolitika között.

A monopólium jogosultjával szemben előírt speciális korlátozásoknak az EK 49. cikkel való összeegyeztethetőségéről

70 A kérdést előterjesztő bíróság az ügy tárgyát képező nemzeti szabályozás által a monopólium jogosultjával szemben – annak társasági jogi formáját, társasági tőkéjének összegét, székhelyét és a más tagállamokban működő fióktelepek létrehozásának lehetőségét illetően – előírt speciális korlátozásoknak az EK 49. cikkel való összeegyeztethetőségét illetően szeretne választ kapni a Bíróságtól.

71 E tekintetben elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy – miként azt a főtanácsnok indítványának 97. pontjában kiemelte – mivel a monopólium bevezetése különösen korlátozó jellegű intézkedésnek minősül, annak a fogyasztóvédelem különösen magas szintjének biztosítására kell irányulnia, és így olyan normatív háttér kialakításával kell párosulnia, amely alkalmas annak biztosítására, hogy az említett monopólium jogosultja ténylegesen, koherens és szisztematikus módon követni tudja az ily módon meghatározott célokat, a mennyiségében és minőségében e céloknak megfelelően kialakított és a hatóságok szigorú ellenőrzése alatt álló kínálat útján (a fent hivatkozott Stoß és társai egyesített ügyekben hozott ítélet 83. pontja, valamint a fent hivatkozott Zeturf-ügyben hozott ítélet 58. pontja).

72 Következésképpen a szerencsejáték-monopólium jogosultjával szemben előírt bizonyos korlátozások főszabály szerint nem csupán összeegyeztethetőek az uniós joggal, hanem azokat az uniós jog meg is követeli. Ezenfelül persze az is szükséges, hogy e korlátozások – arányosságukat, különösen arra való alkalmasságukat tekintve, hogy biztosítani tudják a monopóliumrendszer bevezetésével elérni kívánt célok megvalósítását, és ne lépjék túl az ehhez szükséges mértéket – megfeleljenek az uniós jogból eredő követelményeknek. Bár ennek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata, az e tekintetben adott alábbi iránymutatások hasznosak lehetnek számára.

– A monopólium jogosultjának társasági jogi formájáról és társasági tőkéjéről

73 A GSpG 14. §-a (2) bekezdésének 1–3. pontjából az következik, hogy az elektronikus lottójátékok szervezésére egyrészt tőkeegyesítő társaságok kaphatnak jogot, másrészt e társaságoknak legalább 109 000 000 euró befizetett társasági tőkével kell rendelkezniük.

74 Az osztrák kormány szerint a társasági jogi formára vonatkozó feltétel azt a szándékot tükrözi, hogy a pénzmosás és a csalások megelőzése érdekében a monopólium jogosultjától átlátható társasági szerkezetet követeljenek meg. Hangsúlyozza, hogy az uniós jog ugyanezt a társasági jogi követelményt támasztja a biztosítási ágazatban is. Ami a társasági tőke összegét illeti, az említett kormány arra hivatkozik, hogy az arányos annak a nyereménynek az összegével, amelyet a monopólium jogosultjának ki kell tudnia fizetnie az interneten keresztül értékesíteni engedélyezett különféle játékokban, amelyek adott esetben több millió eurós jackpottal is rendelkezhetnek.

75 J. Dickinger és F. Ömer ezzel szemben azt állítja, hogy a társasági tőke megkövetelt 109 000 000 eurós összege aránytalan ahhoz képest, hogy Ausztriában a hitelintézetek alapításához megkövetelt összeg mindössze 5 000 000 euró.

76 Miként a Bíróság azt a fent hivatkozott Engelmann-ügyben hozott ítéletének 30. pontjában megállapította, a szerencsejátékok területén a gazdasági szereplők számára valamely meghatározott társasági forma előírását, a bizonyos típusú társaságok tekintetében előírt – többek között a belső szervezetükre, a könyvelésükre, a felettük végezhető ellenőrzésekre, illetve a harmadik személyekkel való kapcsolatokra vonatkozó – követelmények alapján igazolhatja a pénzmosás és a csalások megelőzésének a jelen esetben az osztrák kormány által hivatkozott célja.

77 Ugyanígy a meghatározott összegű társasági tőke rendelkezésre állására vonatkozó követelmény is hasznos lehet abból a célból, hogy a piaci szereplő részéről biztosított legyen bizonyos nagyságrendű pénzügyi kapacitás, és hogy meg tudjon felelni azoknak a szerződéses kötelezettségeknek, amelyek őt a nyertes játékosok irányában kötik. Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy az arányosság elvének tiszteletben tartása megköveteli többek között azt, hogy az előírt korlátozás ne lépje túl a kitűzött cél eléréséhez szükséges mértéket. A kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz majd annak vizsgálata, hogy a jelen ügy tárgyát képező követelmény – az annak biztosítására szolgáló egyéb lehetőségekre figyelemmel, hogy a nyertes játékosok követeléseit a piaci szereplő kifizesse – arányos-e.

– A monopólium jogosultja székhelyének helyéről

78 A GSpG 14. §-a (2) bekezdésének 1. pontja előírja, hogy a lottójátékok szervezésének monopóliumával rendelkező szervezet székhelyének belföldön kell lennie.

79 Miként arra a főtanácsnok indítványának 120. pontjában rámutatott, e követelmény hátrányos megkülönböztetést tartalmazó korlátozást képez, ami ennélfogva nem igazolható az EK 46. cikkben szereplő okokkal, nevezetesen a közrend, a közbiztonság vagy a közegészség védelmével.

80 Az osztrák kormány arra hivatkozik, hogy a belföldi székhely azért szükséges, hogy lehetővé tegye az online játékok hatékony ellenőrzését, továbbá arra, hogy az osztrák hatóságok nem rendelkeznek azonos ellenőrzési lehetőségekkel a más tagállamokban letelepedett gazdasági szereplők tekintetében. Ezenfelül arra hivatkozik, hogy az állami ellenőr jelenléte a monopólium jogosultjának felügyelő testületében lehetővé teszi az illetékes nemzeti hatóságok számára azt, hogy a GSpG 19. §-ának (2) bekezdésének megfelelően hatékonyan felügyeljék a monopólium jogosultja határozatainak meghozatalát és ügyvezetését. E hatóságok így e határozatokról még azok végrehajtását megelőzően tudomást szerezhetnek, és azokkal szemben tiltakozással élhetnek, amennyiben azok sértik a nemzeti szerencsejáték-politikai célkitűzéseket. Az említett kormány szerint e hatóságok nem rendelkeznének azonos lehetőségekkel az olyan gazdasági szereplők tekintetében, amelyek valamely más tagállamban telepedtek le.

81 Miként arra a jelen ítélet 53. pontjában rámutattunk, J. Dickinger és F. Ömer, valamint a máltai kormány – főként a GSpG 14. §-ának (5) bekezdésére támaszkodva – ezzel szemben azt állítja, hogy a jelen ügy tárgyát képező szabályozás fő célja a szerencsejátékokból származó adóbevételek növelése. Bár a nemzeti szabályozás e rendelkezésének értelmezése a kérdést előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik, meg kell jegyezni, hogy a koncesszióknak az államkincstári bevételek maximalizálására irányuló szempont alapján történő odaítélését előíró szabályozás, amely szisztematikus módon hátrányosan kezeli az Osztrák Köztársaságon kívüli tagállamokban letelepedett piaci szereplőket csupán amiatt, hogy az osztrák területen székhellyel rendelkező

piaci szereplő vélhetően több adót fizetne Ausztriában, mint az olyan piaci szereplő, amelynek a székhelye valamely másik tagállamban található, nem tekinthető az uniós joggal összeegyeztethetőnek.

82 Ami konkrétabban a monopólium jogosultjának ellenőrzésére és felügyeletére, valamint a gazdasági szereplők hatékony ellenőrzésének biztosítására irányuló és többek között az osztrák kormány által említett állami ellenőrök jelenlétével elérni kívánt célt illeti, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a közrend fogalma egyrészt olyan valóságos és kellően komoly veszélyt feltételez, amely sérti a társadalom valamely alapvető érdekét, másrészt pedig – mint a Szerződés valamely alapelvétől való valamennyi eltérést – megszorítóan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben a 115/81. és 116/81. sz., Adoui és Cornuaille egyesített ügyekben 1982. május 18-án hozott ítélet [EBHT 1982., 1665. o.] 8. pontját; a fent hivatkozott Calfa-ügyben hozott ítélet 21. és 23. pontját; a C-268/99. sz., Jany és társai ügyben 2001. november 20-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-8615. o.] 59. pontját, valamint a C-161/07. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2008. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-10671. o.] 35. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

83 Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróságra hárul elsőként annak meghatározása, hogy az osztrák kormány által hivatkozott célok e fogalom hatálya alá tartoznak-e, adott esetben másodikként pedig annak meghatározása, hogy az alapügy tárgyát képező, székhelyre vonatkozó követelmény megfelel-e a Bíróság ítélkezési gyakorlata által előírt szükségességi és arányossági szempontoknak.

84 A kérdést előterjesztő bíróságnak többek között meg kell majd vizsgálnia azt, hogy vajon léteznek-e más, kevésbé korlátozó jellegű eszközök, amelyekkel biztosítható, hogy az Osztrák Köztársaságtól eltérő tagállamok területén letelepedett piaci szereplők tevékenysége azzal azonos szintű ellenőrzés tárgyát képezze, amely az osztrák területen székhellyel rendelkező piaci szereplők tekintetében végezhető.

– A más tagállamokban történő fióktelep-létesítés tilalmáról

85 A GSpG 15. §-ának (1) bekezdése értelmében a koncessziójogosult osztrák területen kívül nem létesíthet fióktelepet.

86 Az osztrák kormány szerint e tilalom csupán azt az elgondolást konkretizálja, miszerint az egyes tagállamokat illeti meg az a jog, hogy a szerencsejátékok szervezését saját területükön szabályozzák.

87 Az egyes tagállamokat a saját területükön a szerencsejátékok szervezésére vonatkozó szabályozás terén megillető szabadság ugyanakkor önmagában nem képez olyan közérdekű, jogszerű célt, amely igazolhatná a Szerződés által biztosított alapvető szabadságok korlátozását.

88 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az alapügyben szóban forgó monopólium jogosultjával szemben előírt azon tilalommal kapcsolatban, amely szerint az osztrák területen kívül nem létesíthet fióktelepet, a Bíróság előtt nem hivatkoztak elfogadható indokolásra.

A szerencsejáték-szervezők felett más tagállamokban gyakorolt ellenőrzés figyelembevételéről

89 Az alapügy összefüggésében a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy van-e jelentősége a szerencsejáték-szervezők felett más tagállamokban gyakorolt ellenőrzésnek az internetes kaszinójátékokat illetően a nemzeti jogalkotó által a monopólium bevezetése mellett való döntés arányosságának értékelése szempontjából.

90 A harmadik kérdés szövegéből úgy tűnik, hogy kérdést előterjesztő bíróság abból a premisszából indul ki, hogy egyrészt a fogadó tagállam, vagyis az Osztrák Köztársaság által az alapügyben a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának igazolásaként hivatkozott szabályozási érdekeket a letelepedés szerinti tagállamban, vagyis jelen esetben a Máltai Köztársaságban már kellőképpen figyelembe vették, másrészt pedig az említett államban hatályban lévő rendelkezések intenzitásukat tekintve meghaladják a fogadó tagállamban alkalmazott rendelkezéseket.

91 A máltai kormány ebben az összefüggésben megerősíti, hogy a máltai állam volt az első, amely kidolgozta a kifejezetten az internetes szerencsejátékok ellenőrzésére és felügyeletére szolgáló szabályozás rendszerét, amelyet – miközben azonos elveken és célokon alapul, mint amelyek a hagyományos értékesítési csatornák szabályozását jellemzik – azzal a céllal alakították ki, hogy kezeljék az e modern játékszervezési rendszerekben rejlő, azokhoz kötődő kockázatokat. A máltai területen bevezetett ellenőrzések túlmennek többek között a fent hivatkozott Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló, Gibraltár területén alkalmazott felszínes jellegű vizsgálaton.

92 Egyébként J. Dickinger és F. Ömer, valamint a máltai kormány arra hivatkozik, hogy az interneten keresztül értékesített szerencsejátékokat hatékonyabban lehet ellenőrizni, mint a hagyományos csatornákon keresztül értékesített szerencsejátékokat az informatikai háttér segítségével végzett tranzakciók összességének nyomon követhetősége miatt, ami többek között lehetővé teszi a problémás vagy gyanús műveletek könnyebb feltárását. Ezenfelül amiatt, hogy a fogyasztóknak a nyeremények kifizetése érdekében bankszámlával kell rendelkezniük, nagyobb átláthatóságot lehet biztosítani a játékok kínálásának hagyományosabb csatornáihoz képest.

93 A bet-at-home.com csoport máltai szereplőit szigorú ellenőrzéseknek vetették alá, ami magában foglalta szakmai alkalmasságuk és feddhetetlenségük vizsgálatát. E piaci szereplők továbbra is az ezen ágazat szabályozására hatáskörrel rendelkező máltai hatóságok, többek között a Lotteries and Gaming Authority folyamatos ellenőrzése és felügyelete alatt állnak. Ez utóbbi szerv mindig fejlett és szigorú szabályozási

rendszert alkalmazott, amely kiterjed az érintett személyek, valamint a piaci szereplő által alkalmazott rendszerek és eljárások ellenőrzésére is.

94 J. Dickinger és F. Ömer, valamint a máltai kormány a Bíróság azon állandó ítélkezési gyakorlatára hivatkozik, amely szerint nincs összhangban a szolgáltatásnyújtás szabadságával az, ha valamely szolgáltatóval szemben közérdekből alkalmaznak korlátozásokat, amennyiben ezeket az érdekeket az a szabályozás, amelynek a szolgáltató a letelepedése szerinti tagállamban alá van vetve, már biztosítja (lásd többek között a 279/80. sz. Webb-ügyben 1981. december 17-én hozott ítélet [EBHT 1981., 3305. o.] 17. pontját, a C-369/96. és C-376/96. sz., Arblade és társai egyesített ügyekben 1999. november 23-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-8453. o.] 34. és 35. pontját, valamint a C-390/99. sz. Canal Satélite Digital ügyben 2002. január 22-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-607. o.] 38. pontját).

95 A fent említett felek következésképpen arra hivatkoznak, hogy mivel a máltai leányvállalatok szakmai alkalmasságát és feddhetetlenségét már biztosítják azok az ellenőrzések, amelyeket velük szemben Máltán alkalmaznak, ellentétes lenne az EK 49. cikkel az, ha az osztrák hatóságok kizárnák őket az osztrák piacról állítólag a játékosoknak a szerencsejáték-szervezők által elkövetett csalásokkal szembeni védelmére irányuló cél megvalósítása érdekében.

96 Először is e tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a különböző tagállamok által kiállított engedélyek kölcsönös elismerésének a kötelezettsége az uniós jog jelenlegi állása szerint nem állhat fenn (a fent hivatkozott Stoß és társai ügyben hozott ítélet 112. pontja). Ugyanis, mivel a szerencsejátékok ágazatának szabályozása nem képezi uniós szintű harmonizáció tárgyát, és jelentős eltérések vannak a különböző tagállamok szabályozásai által elérni kívánt célok és védelmi szintek között, azon egyedüli körülmény, hogy valamely gazdasági szereplő jogszerűen kínál szolgáltatásokat a letelepedése szerinti más tagállamban, és hogy főszabály szerint már vonatkoznak rá az utóbbi tagállamban érvényes jogi feltételek és az e tagállam illetékes hatóságai által végzett ellenőrzések, nem tekinthető a belföldi fogyasztóknak a csalás és a bűncselekmények veszélyével szembeni védelme megfelelő biztosítékának, tekintettel azokra a nehézségekre, amelyekkel az említett összefüggésben a letelepedés helye szerinti tagállam hatóságai a gazdasági szereplők tulajdonságainak és

szakmai feddhetetlenségének értékelése során szembesülhetnek (a fent hivatkozott Liga Portugesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben hozott ítélet 69. pontja).

97 Egyébként, miként arra a jelen ítélet 46. pontjában emlékeztettünk, pusztán az a tény, hogy valamely tagállam egy másik tagállamétól eltérő védelmi rendszert választott, nem befolyásolhatja az e területen hozott rendelkezések szükségességének és arányosságának megítélését, amely rendelkezéseket kizárólag az érintett tagállam illetékes hatóságai által kitűzött célok és az általuk biztosítani kívánt védelmi szint figyelembevételével kell értékelni.

98 Ugyanis az egyes tagállamok nem rendelkeznek feltétlenül azonos technikai eszközökkel az online szerencsejátékok ellenőrzéséhez, és nem szükségszerűen választják ugyanazokat a megoldásokat ebben a tekintetben. Bár a máltai kormány azt állította, hogy a Máltai Köztársaság volt az első tagállam, amely kidolgozta a kifejezetten az internetes szerencsejátékok ellenőrzésére és felügyeletére szolgáló szabályozás rendszerét, az a tény, hogy a játékosoknak a piaci szereplők által elkövetett csalásokkal szembeni védelmének adott szintjét fejlett ellenőrzési és felügyeleti eszközök alkalmazásával lehet elérni egy adott tagállamban, nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy ugyanilyen szintű védelmet más, olyan tagállamokban is el lehet érni, amelyek nem rendelkeznek ilyen technikai eszközökkel, illetve nem e módszereket választották. Egyébiránt valamely tagállam joggal dönthet úgy, hogy a területén folytatott gazdasági tevékenységet felügyelni óhajtja, amit nem tud megtenni, ha a valamely más tagállam hatóságai által olyan szabályozási rendszer segítségével végzett ellenőrzésekre kell hagyatkoznia, amelyet nem ő tart irányítása alatt.

99 Következésképpen a J. Dickinger és F. Ömer, valamint a máltai kormány által hivatkozott azon ítélkezési gyakorlat, miszerint nincs összhangban az EK 49. cikkel az, ha valamely szolgáltatóval szemben közérdekből alkalmaznak korlátozásokat, amennyiben ezeket az érdekeket a letelepedése szerinti tagállamban már biztosítják, az uniós jog fejlettségének jelenlegi állapotában nem alkalmazható olyan területen, mint a szerencsejátékoké, amely nem képezi uniós szintű harmonizáció tárgyát, és amely területen

a tagállamok széleskörű mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek az általuk elérni kívánt célokat és az általuk megvalósítani kívánt védelmi szintet illetően.

100 Következésképpen az első és a harmadik kérdésre az alábbi választ kell adni: Az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy:

a) az a tagállam, amely a fogyasztóknak különösen magas szintű védelmet kíván biztosítani a szerencsejátékok területén, alappal dönthet úgy, hogy az biztosítja kellő hatékonysággal az ezen ágazathoz kötődő bűnözés megfékezését, és a játékokhoz kötődő túlzott kiadásokra való ösztönzés megelőzését, valamint a játékfüggőség elleni küzdelem célját, ha egyetlen – a tagállami hatóságok szoros ellenőrzése alatt álló – szervezet számára biztosít monopóliumot;

b) annak érdekében, hogy összhangban legyen a bűnözés elleni küzdelem, valamint a játékalkalmak csökkentésének céljával, a szerencsejátékok területén monopóliumot bevezető olyan nemzeti szabályozásnak, amely lehetővé teszi azt, hogy a monopólium jogosultja terjeszkedő politikát folytasson:

– azon a megállapításon kell alapulnia, hogy a játékokhoz kötődő bűnözés és csalás, valamint a játékfüggőség olyan problémát jelent az érintett tagállam területén, amely az engedélyezett és szabályozott tevékenységek kiterjesztésével orvosolható lenne, és

– csak az olyan mértékű és szigorúan arra korlátozódó reklámtevékenységet szabad megengednie, amely ahhoz szükséges, hogy a fogyasztókat az ellenőrzött játékok hálózata felé terelje,

c) az a tény, hogy valamely tagállam egy másik tagállamétól eltérő védelmi rendszert választott, nem befolyásolhatja az e területen hozott rendelkezések

szükségességének és arányosságának megítélését, amely rendelkezéseket kizárólag az érintett tagállam illetékes hatóságai által kitűzött célokra és az általuk biztosítani kívánt védelmi szintre figyelemmel kell értékelni.

A költségekről

101 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) Ellentétes az uniós joggal, különösen az EK 49. cikkel, ha büntetni rendelik az olyan szerencsejátékok szervezésére vonatkozó monopólium megsértését, mint amilyen az interneten keresztül értékesített kaszinójátékok szervezésére vonatkozó, az alapeljárás tárgyát képező nemzeti szabályozással bevezetett monopólium is, amennyiben e szabályozás nincs összhangban az uniós jog rendelkezéseivel.

2) Az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azt a valamely más tagállamban letelepedett piaci szereplő által a fogadó tagállam területén értékesített szerencsejáték-szolgáltatásokra is alkalmazni kell, annak ellenére, hogy e piaci szereplő:

– **a fogadó tagállamban bizonyos informatikai háttérrel kapcsolatos infrastruktúrát (például szervert) alakított ki, és**

– **a fogadó tagállamban letelepedett szolgáltató informatikai háttérszolgáltatásait veszi igénybe ahhoz, hogy a szolgáltatásait az ugyanezen tagállambeli fogyasztók részére nyújtani tudja.**

3) Az EK 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy:

a) az a tagállam, amely a fogyasztóknak különösen magas szintű védelmet kíván biztosítani a szerencsejátékok területén, alappal dönthet úgy, hogy az biztosítja kellő hatékonysággal az ezen ágazathoz kötődő bűnözés megfékezését, és a játékokhoz kötődő túlzott kiadásokra való ösztönzés megelőzését, valamint a játékfüggőség elleni küzdelem célját, ha egyetlen – a tagállami hatóságok szoros ellenőrzése alatt álló – szervezet számára biztosít monopóliumot;

b) annak érdekében, hogy összhangban legyen a bűnözés elleni küzdelem, valamint a játékalkalmak csökkentésének céljával, a szerencsejátékok területén monopóliumot bevezető olyan nemzeti szabályozásnak, amely lehetővé teszi azt, hogy a monopólium jogosultja terjeszkedő politikát folytasson:

– **azon a megállapításon kell alapulnia, hogy a játékokhoz kötődő bűnözés és csalás, valamint a játékfüggőség olyan problémát jelent az érintett tagállam területén, amely az engedélyezett és szabályozott tevékenységek kiterjesztésével orvosolható lenne, és**

– **csak az olyan mértékű és szigorúan arra korlátozódó reklámtevékenységet szabad megengednie, amely ahhoz szükséges, hogy a fogyasztókat az ellenőrzött játékok hálózata felé terelje;**

c) az a tény, hogy valamely tagállam egy másik tagállamétól eltérő védelmi rendszert választott, nem befolyásolhatja az e területen hozott rendelkezések szükségességének és arányosságának megítélését, amely rendelkezéseket kizárólag az érintett tagállam illetékes hatóságai által kitűzött célokra és az általuk biztosítani kívánt védelmi szintre figyelemmel kell értékelni.

Aláírások